

Ruoantuotannon haasteet tulevaisuudessa

Johan Åberg

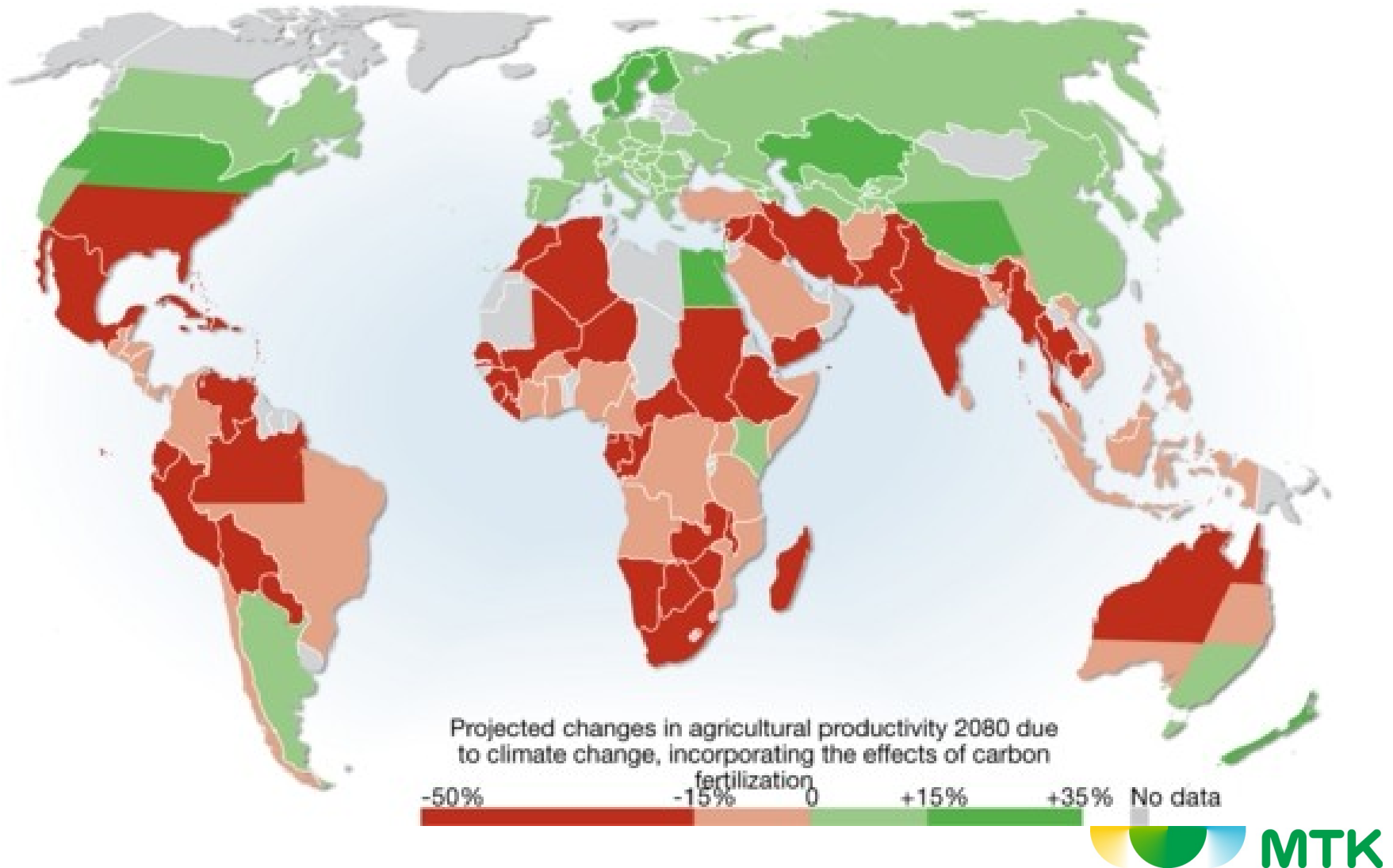
14.10.2011

Ruoka kallistuu energianhinnan nousun mukaan

Fossiilisten energialähteiden osuus
maailman energiantuotannosta on 80 %

Pohjoisen maatalouden tuottavuus ja kilpailukyky paranee suhteellisesti tulevaisuudessa

Maatalouden tulevaisuuskuva on pitkällä tähtäimellä valoisa

Maailma huutaa ruokaa – tuotanto moninkertaistettava

- Väestönkasvu ja kulutustottumusten muutokset
- Ruoan reaalihintaa on nouseva – markkinat haltuun

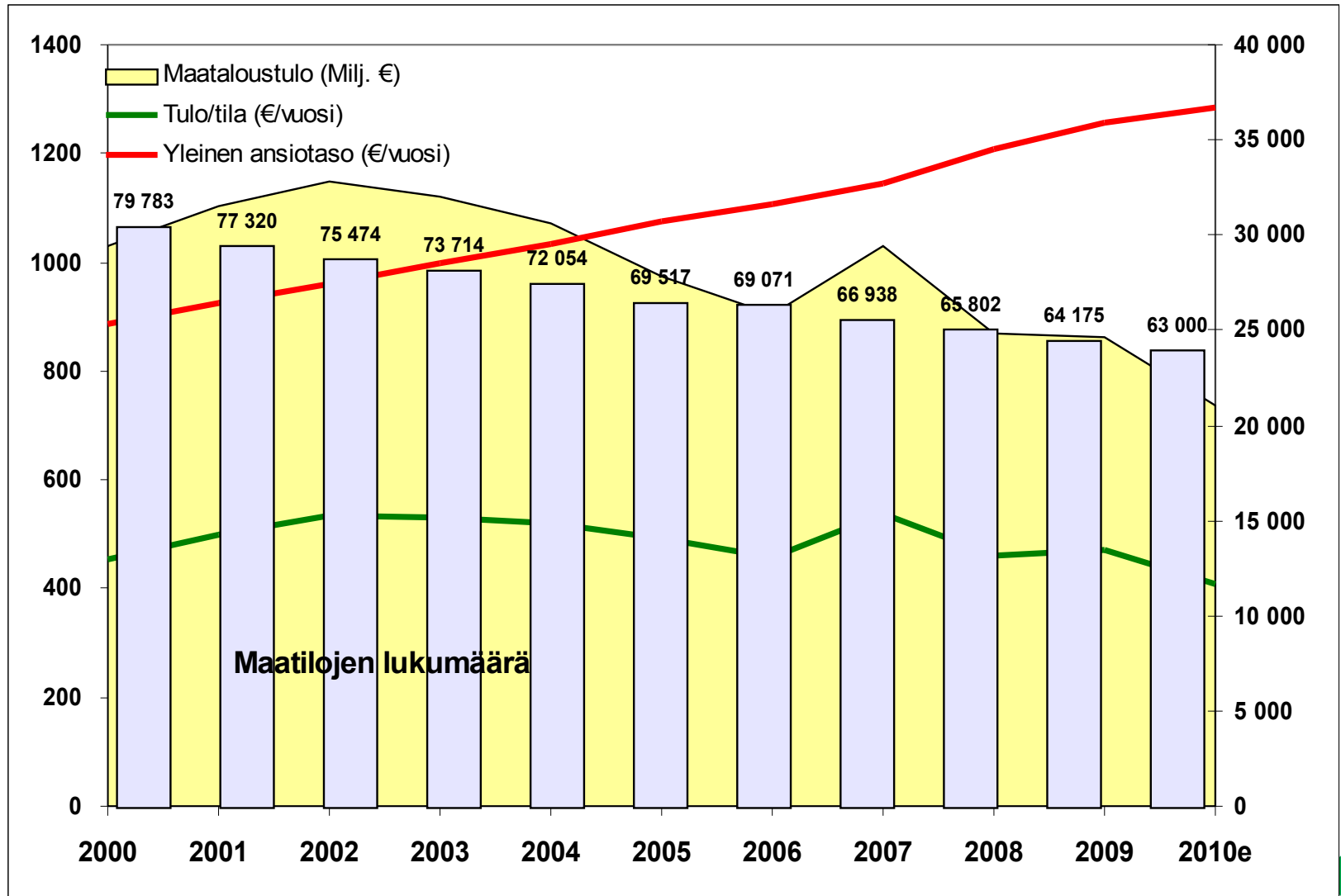
Vastuullinen tuotanto

- Ilmastonmuutos vahvistaa kotimaisuuden ja huoltovarmuuden merkitystä
- Eläinten hyvinvointi

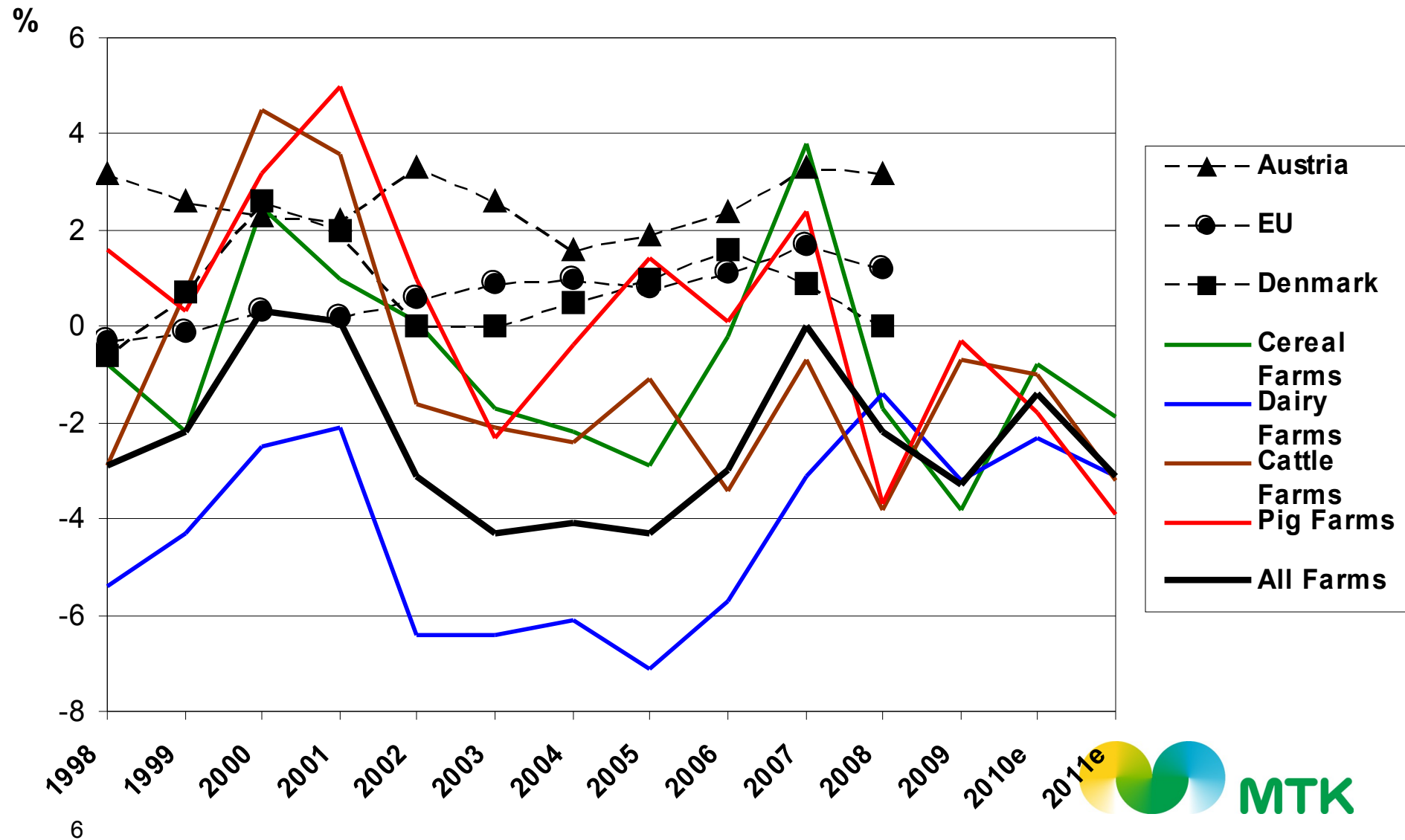
Maailma tarvitsee uusiutuvaa energiaa

- Maaseutu pursuaa energian raaka-aineita

Tulokehitys karannut maataloilta

Sijoitetun pääoman tuotto (%) Suomessa ja muutamissa EU-maissa 1998 – 2011e

Hallituksen talousarvioesitys 2012

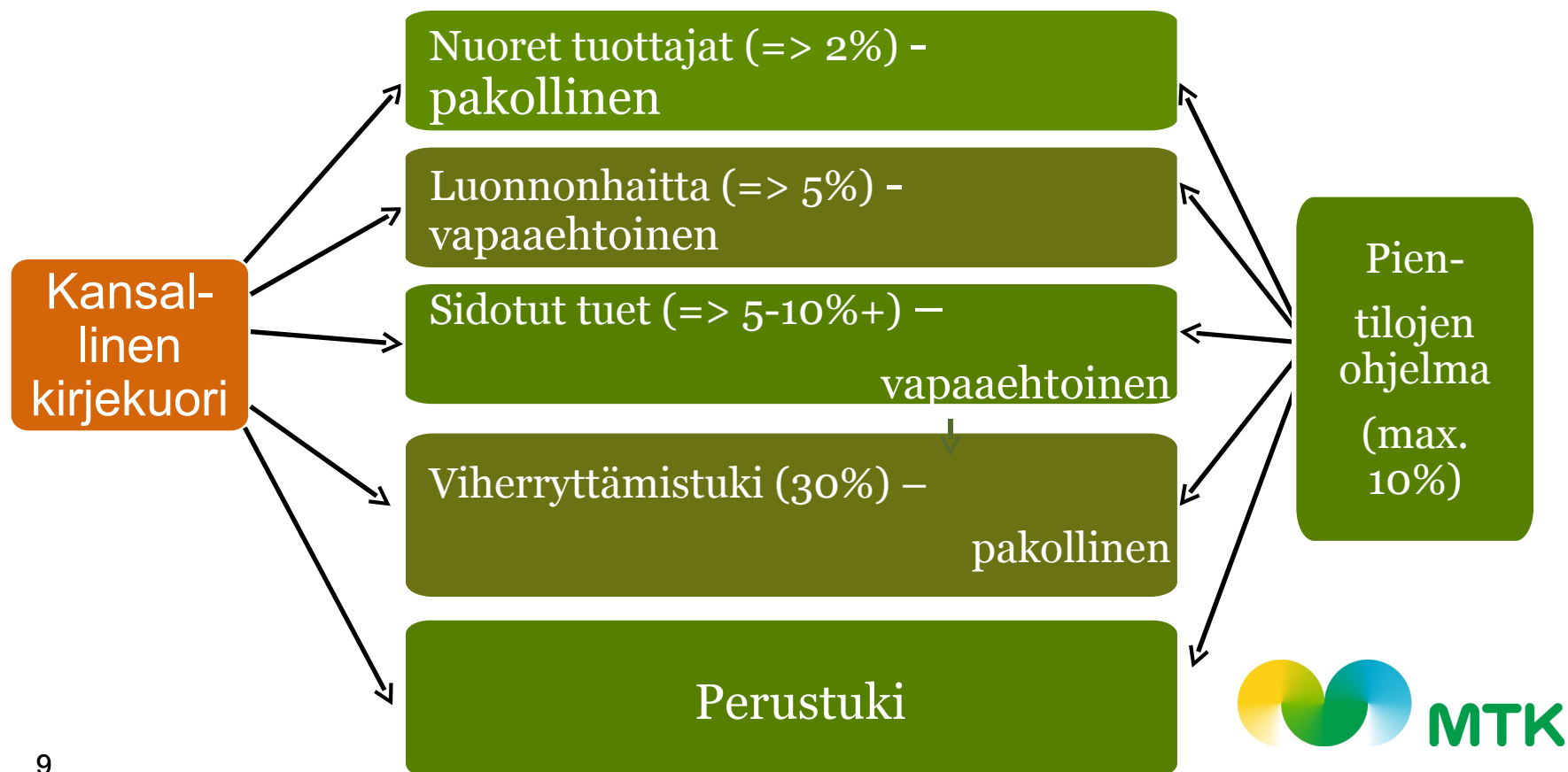
- Hallitus ei ole ottanut huomioon maataloustuotannon kannattavuuden heikkenemistä ja uusiutuvan metsäenergian lisäämistavoitteita
 - 124 miljoonan euron leikkausta MMM:n pääluokkaan.
- MTK on huolissaan myös maatalouden rakenteen kehittämisen rahoituksesta. Hallitus ei esitä siihen lisärahoitusta.
 - Lähivuosina maatalouden rakenteen kehittäminen vaikeutuu merkittävästi.
 - Kostautuu nopeasti kotimaisen maatalouden kilpailukyvyn heikkenemisenä.
- Hallituksen esittämä pääomatuloveron kiristys kohdistuu pieniin maaseudun yrityksiin ja metsänomistajiin, jotka eivät pääse hyötymään yhteisöverojen alentamisesta.

CAP 2020

EU-komission asetusehdotukset

Suorat tuet

- Nykyiset Suomessa sovellettavat EU:n kokonaan rahoittamien suorien tukien järjestelmät lakkaavat (tilatuki, uuhipalkkio ja 68 art. mukaiset tuotantoon sidotut tuet)
- Uuden suorien tukien järjestelmän rakenne

Vihertäminen

- Tuen saaminen edellyttää kolmen vihertämistoimenpiteen noudattamista
- Luomutiloille ja Natura 2000 alueen tiloille vihertämistuki automaattisesti
- Rahoitus 30 % suorien tukien määrästä.

Viljelyn monipuolistaminen

- Vähintään kolme viljelykasvia, joista kutakin vähintään 5 %, ei kuitenkaan yhtä kasvia enempää kuin 70 % tilan koko viljelysmaan alasta
- Vaatimusta ei sovelleta, jos koko ala on nurmiviljelyssä tai kesantona tai tilan pinta-ala enintään 3 ha

Pysyvien nurmialojen säilyttäminen

- Tilan pysyvä nurmiala saa vähentyä enintään 5 % vuoden 2014 viitealasta

Ekologinen ala

- Vähintään 7 % tilan alasta, pl. pysyvät nurmet, oltava ekologista alaa
- Kesannot, maisemapiirrealat, suojakaistat ja maaseutuohjelman mukaisesti metsitetyt alat.

Maaseudun kehittämisasetus; Uusia riskienhallintavälineitä

1. Sato-, eläin- ja kasvivakuutuksia

- Enintään 65 %:n tuki vakuutusmaksuihin
- Menetykset oltava yli 30 %

2. Keskinäiset rahastot (mutual fund) eläin- ja kasvitautien ja ympäristövahinkojen korvaamiseen

- Alkupääoma ei voi muodostua julkisista varoista
- Tuki rahastoihin enintään 65 %

4. Tulontasausväline (keskinäiset rahastot)

- Alkupääoma ei voi muodostua julkisista varoista
- Tuki rahastoihin enintään 65 %
- Korvaus enintään 70 % tulonmenetyksistä
- Tulonmenetykset oltava vähintään 30 %

➤ $Tulo = \text{markkinatulot} + \text{tuet} - \text{tulohankkimiskustannukset}$

Markkinajärjestelyasetus

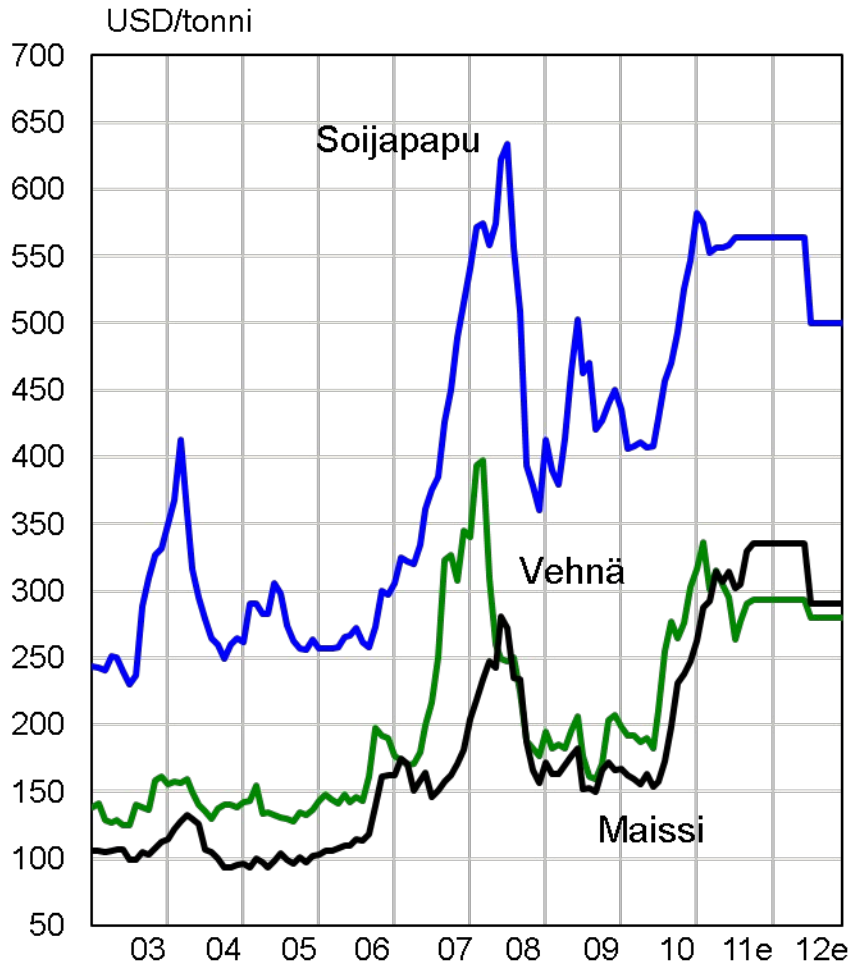
- **Tuottajaorganisaatio** on tuottajien perustama tuottajien yhteenliittymä (horisontaalinen)
 - huolehtii mm. tarjonnan keskittämisestä ja laadun kohottamisesta ja täten vahvistaa tuottajien asemaa
- **Toimialaorganisaatio** koostuu tuottajien ohella maataloustuotteen jalostuksen, jakelun ja kaupan alalla toimivista tahoista (vertikaalinen)
 - luo tuottajien ja elintarvikeketjun muiden toimijoiden välisen neuvottelu- ja sopimusmekanismin (yhteisten etujen tunnistamiseksi ja edistämiseksi)

Jäsenvaltion on hyväksyttävä tuottajaorganisaatio tai toimialaorganisaatio, joka täyttää ehdot.

Maatalous- ja ruokamarkkinat

Viljan maailmanmarkkinahinnat

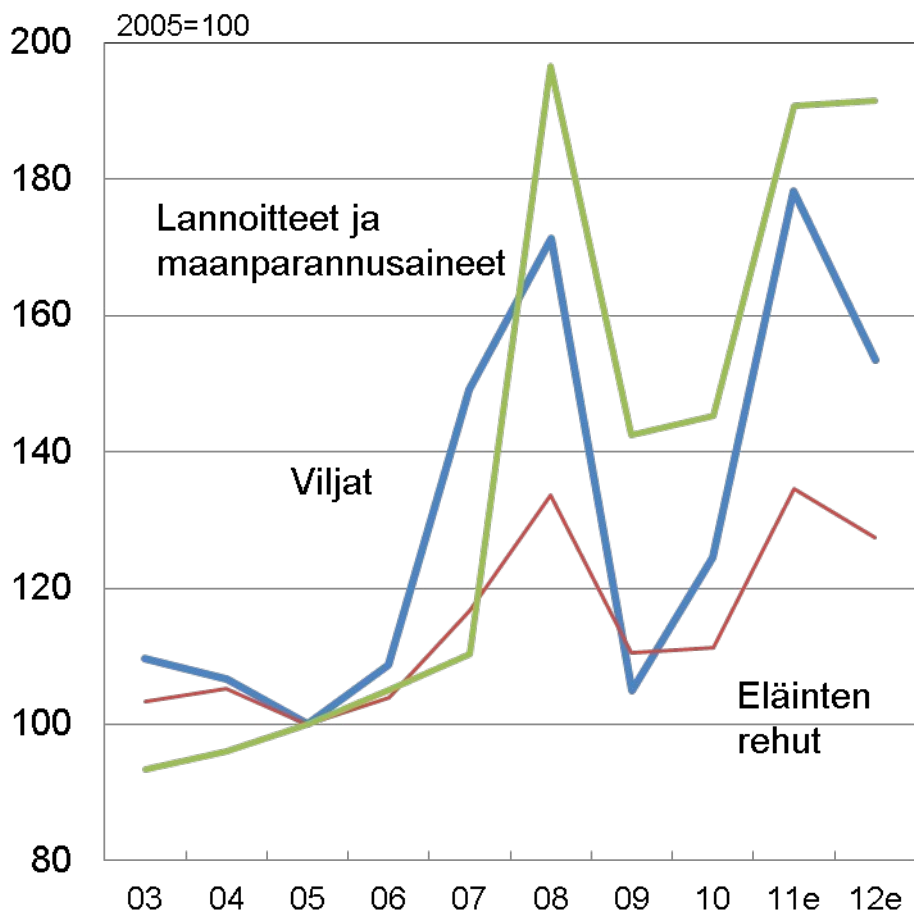
Lähde: FAO, USDA

- Varastot eivät kasva
- Leipäviljan hinnat vakaat kesään asti
- Rehuviljojen hinnat nousevat
- Kylvöalat kasvavat ← korkeat hinnat
- Kysyntä pienentyy ← taloustilanne

Ennuste

	11/12e	12/13e
Vehnä	+ 0 %	- 3 %
Maissi	+ 23%	- 7%
Soija	+ 7 %	- 11 %

Tuotantopanosten hintakehitys

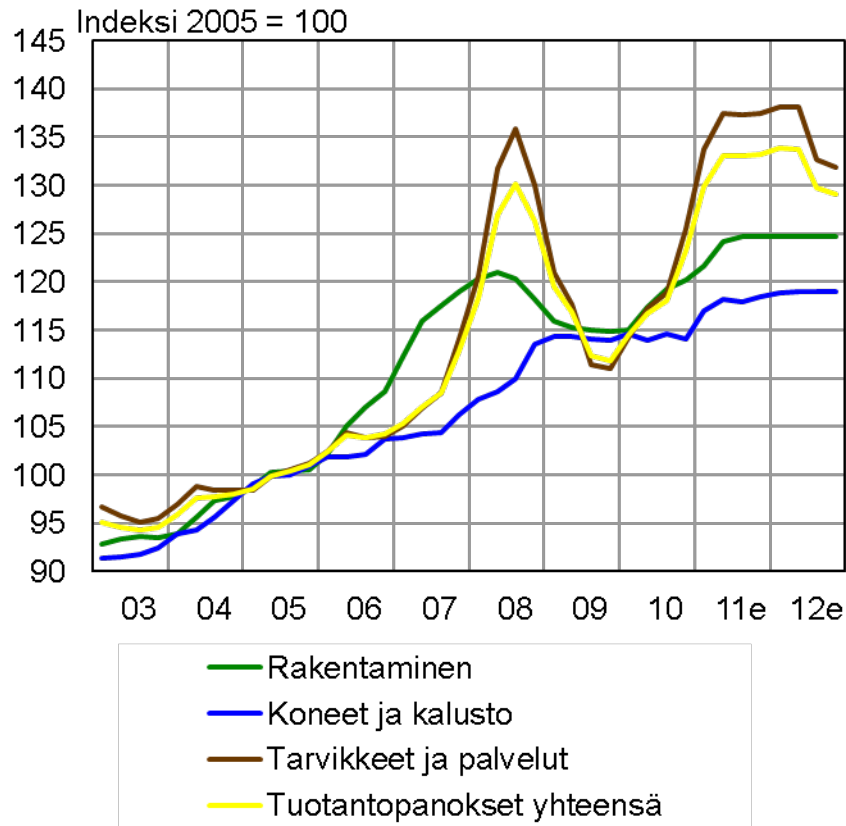

- Maatalouden kustannukset nousseet raaka-aineiden hintojen nousun seurauksena
- Lannoitteiden ja energian hintojen nousu vaikuttaa koko ketjun läpi
- Viljan hintojen nousu kurittaa etenkin sianlihan tuotantoa
- Ennuste

	2011e	2012e
Viljat	+ 43 %	- 14 %
Lannoitteet	+ 30 %	+ 1 %
Eläinten rehut	+ 21 %	- 5 %
Energia	+ 26 %	- 2 %

Lähde: Tilastokeskus, ennuste PTT

Tuotantopanosten hintakehitys

- Maatalouden kustannukset nousseet raaka-aineiden hintojen nousun seurauksena
- Lannoitteiden ja energian hintojen nousu vaikuttaa koko ketjun läpi
- Viljan hintojen nousu kurittaa etenkin sianlihan tuotantoa
- Ennuste

Rakentaminen

Koneet ja kalusto

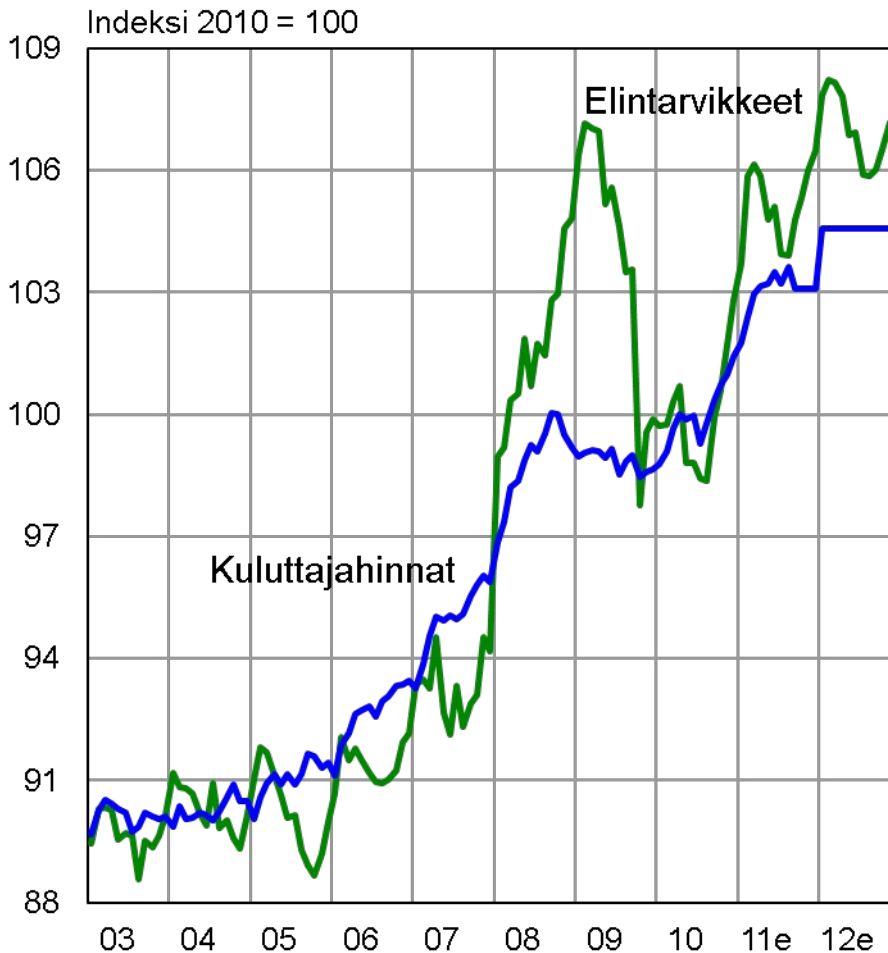
Tarvikkeet ja palvelut

Yhteensä

	2011e	2012e
Rakentaminen	+ 5,0 %	+ 0,7 %
Koneet ja kalusto	+ 3,2 %	+ 0,9 %
Tarvikkeet ja palvelut	+ 14,9 %	- 0,9 %
Yhteensä	+ 12,0 %	- 0,5 %

Lähde: Tilastokeskus, ennuste PTT

Ruoan hintakehitys Suomessa

Lähde: Tilastokeskus, ennuste PTT

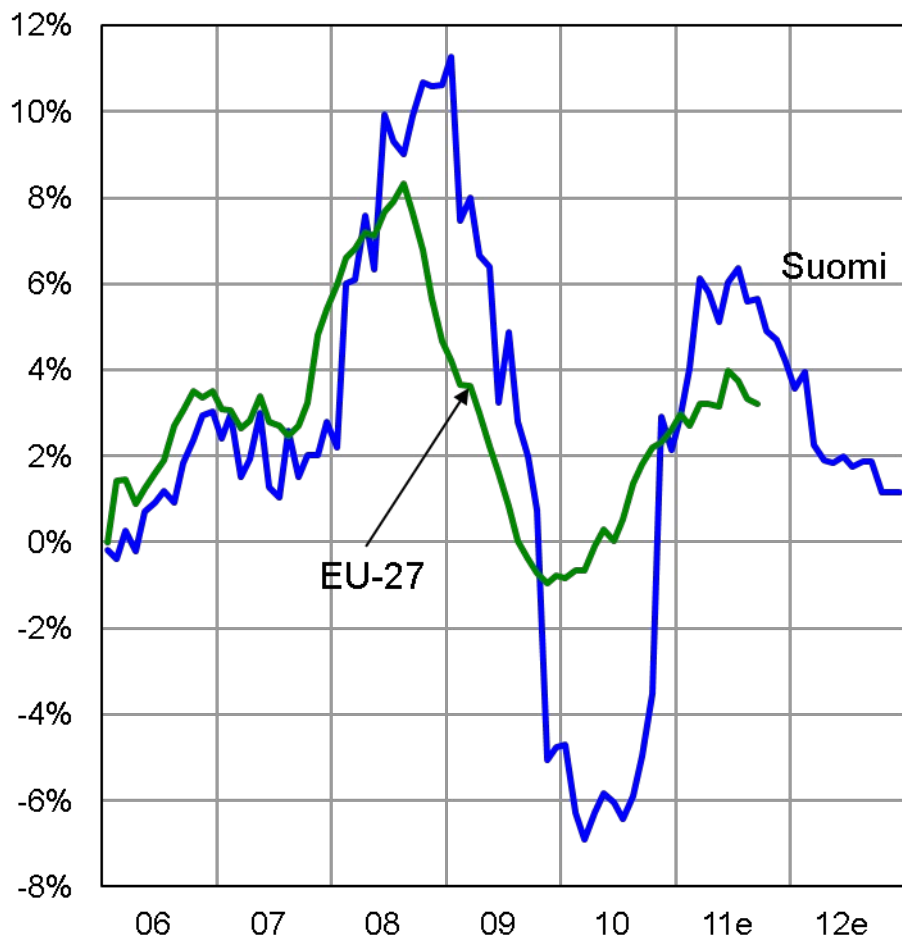
- Elintarvikkeet olleet selkeä inflaatioveturi
- Myös veronkorotuksilla vaikutus
- Ruuan hinnan nousu palautuu yleisen inflaatiovauhdin tasolle

- Ennuste

	2011e	2012e
Elintarvikkeet	+ 5,2 %	+ 1,8 %
Kuluttajahinnat	+ 3,3 %	+ 1,5 %

Ruuan hintakehitys Suomi ja EU-27

kk-vertailu, indeksi 2005 = 100

Lähde: Tilastokeskus, Eurostat, ennuste PTT

- Hintojen vaihtelu Suomessa keskimääräistä nopeampaa EU-27:n verrattuna
- Kausivaihtelu on meillä suurempaa
- Viime vuosien veromuutokset vaikeuttavat vertailua
- Ennuste

Elintarvikkeet

12/2011e	12/2012e
+ 3,6 %	+ 1,1 %

Elintarvikeketjun eri osapuolten kannattavuus 2010

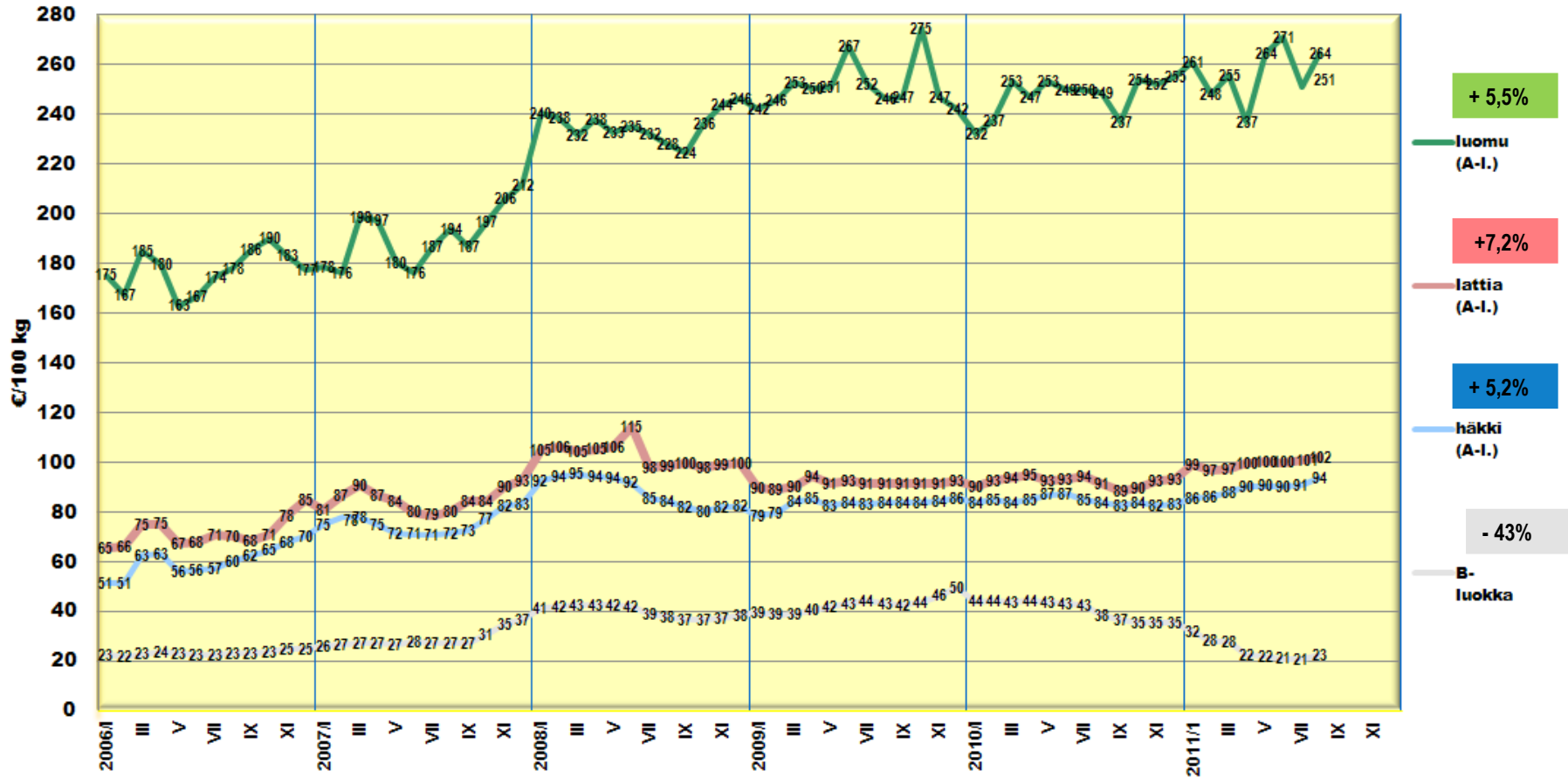
Sijoitetun pääoman tuotto

- Maatalous
 - Kaikki maatilat -1,4 %
 - Suuret ja parhaiten kannattavat 3,5 – 5,6 %
- Elintarviketeollisuus
 - HK Scan 6 %
 - Atria 2 %
- Vähittäiskauppa
 - Kesko 16 %

Kananmunien tuottajahinta tuotantomuodoittain

30.9.2011

Hinnanmuutos
8/2010⇒8/2011
Keskimäärin +10%

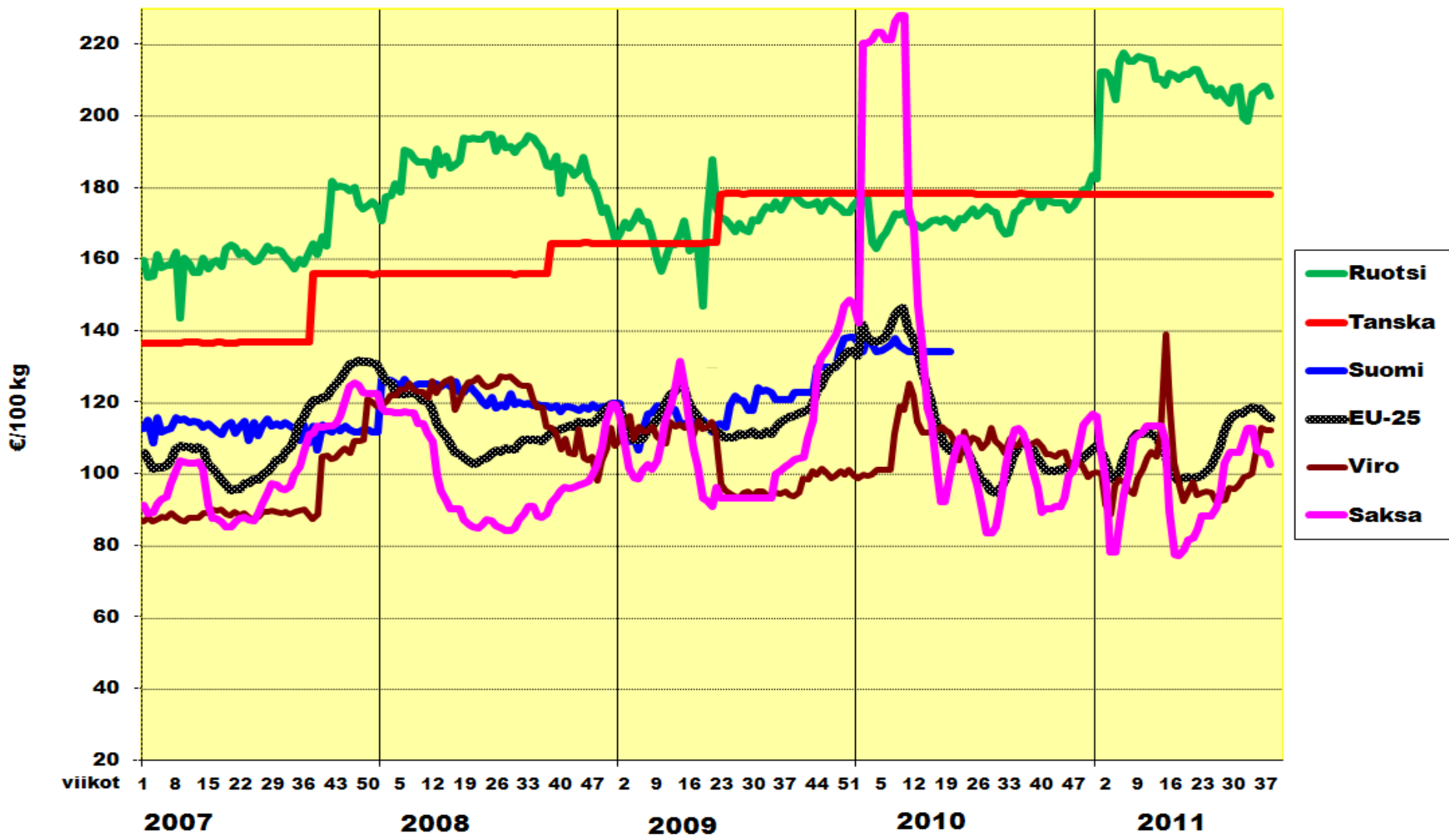

Kuluttajahinnat samana ajanjaksona
olivat 2,40 – 3,30 €/kg

Suomen Gallup Elintarviketieto Oy

Kananmunien pakkaamon myyntihinta EU-maissa

Viikon 38 EU –keskihinta oli 7,6 % ja 8,1 snt/kg vuodentakaista korkeampi

Lähde: Eurostat

Markkinoiden vaikuttamismahdollisuuksia

- Kotimaisen tuotannon imago
- Kuluttajatyö ja ruoan alkuperä
- Yhteistyö markkinoilla
- Sopimustuotanto
- Tuotekehitys ja ”markkinointi, markkinointi ja markkinointi”

- Omistusmuoto ja omistajaohjaus
- Tuottaja- ja toimialaorganisaatiot
- Elintarvikeketjun rakenne ja säännöstely
- Uusia riskienhallintavälineitä